සිංහල සාහිත්‍ය සංග්‍රහය

10 ශ්‍රේණිය

02. ගුත්තිල වෙණ නද

වාර විභාගවලට අපේක්ෂිත
ලිහිල් බසින් ලිවීම
විචාර ප්‍රශ්න සඳහා ආදර්ශ පිළිතුරු

විද්‍යාලයීය ආචාර්ය
ලහිරු දරණකුඹුර
0717042377 / 0779970906

❖ <u>වාර විභාගවලට අපේක්ෂිත ලිඛිල් බසින් ලිවීම සහ අවබෝධය ප්‍රශ්න.</u>

01) ගුත්තිල ඇදුරු **<u>සඳ</u>**
වීණා වයන ලෙස ඉඳ
පසෙක පනවන ලද
සුදුසු අස්නෙක ගොසින් උන් **<u>සඳ</u>**

i) ඉහත කවියට අනුව ගුත්තිල ඇදුරු සිදු කළ ක්‍රියාව කුමක් ද ?

....

ii) මෙහි ඉරි ඇඳි "සඳ" යන පදයෙහි අර්ථ වෙන වෙන ම අනුපිළිවෙළින් දක්වන්න.

....

02) නො දැන ම තමා බල
සබයට ඇවිත් නො පැකිළ
වැඳ රද පද කමල
දෙසෙක මූසිලයා ද උන් කල

i) ඉහත කවියේ ඇතුළත් රූපකය උපුටා දක්වන්න.

....

ii) මෙම කවියෙහි සමස්ත අර්ථය සරල බසින් දක්වන්න.

....

....

03) සිදු වේ මැ යි වෙසෙස
මහ බෝ සතුන් අදහස
ඉන් සුරපුරෙන් බැස
ඇවිත් බෝසත්හු දිනවන ලෙස

i) මහ බෝ සතුන් දිනවීම පිණිස සුරපුරෙන් බැස පැමිණියේ කවුරුන් ද ?

....

ii) මෙම කවියෙහි මුල් පද පේළි දෙකෙහි අර්ථය සරල බසින් දක්වන්න.

....

....

04) කර මිණි බරණ රැස්
රැසින් **සුර සැවි** **සුවහස්**
සුරන් සහ **සහසැස්**
නො කර සිටියේ අහස් කුස හිස්

i) අංකිත පදවල සරල තේරුම් ලියන්න.

- **සුර සැවි සුවහස්** ☞ ....
- **සුරන් සහ සහසැස්** ☞ ....

ii) මෙම කවියෙහි අර්ථය සරල බසින් දක්වන්න.

....

....

05) ....

....
සුර ගඳඹුන් ලෙසට
පටන් ගෙන වෙණ ගායනාවට

i) ඉහත කවියෙහි මුල් පද පේළි දෙක සම්පූර්ණ කරන්න.
ii) මෙහි ඇතුළත් උපමාව සරල බසින් දක්වන්න.

....

06) නවතා ගිගිරියේ
අසන ලෙස සිත් පිරියේ
කර කන් බිහිරියේ
කරත වෙණ ගායනා සරියේ

i) මෙසේ වීණා වාදනය කළෝ කවරහු ද ?

....

ii) මෙම කවියෙහි සමස්ත අර්ථය සරල බසින් දක්වන්න.

....

....

07) අප බෝසතුන් මිස
අනිකකු නොම අසන ලෙස
සුර රජ සිට අහස
තතක් සිඳුවයි කීය එවිගස

i) මෙම කවියට අනුව සුර රජ, බෝසතුන් හට ලබා දුන් උපදේශය කුමක් ද ?

....

ii) **"සුර රජ"** යන පදයට සමාන පද දෙකක් ලියන්න.

....

08) ගුත්තිල **මහ** **සිපී**
සක් දෙව් බසින් **සැතපී**
මින් දිනමැ යි දැපී
බමර තත පළමුවෙන් සිඳපී

i) අංකිත පදවල සරල තේරුම් ලියන්න.

මහ සිපී ☞ .... **සැතපී** ☞ ....

ii) මෙම කවියෙහි අර්ථය සරල බසින් ලියන්න.

....

....

09) තත මතු ද සින්දේ
පිළිමල් දප ද සින්දේ
යස **දිගත** ඇන්දේ
විජය සිරි සඳ ගෙන වැලැන්දේ

i) අංකිත පදවල සරල තේරුම් ලියන්න.

පිළිමල් දප ☞ .... **දිගත** ☞ ....

ii) මෙම කවියෙහි ඇතුළත් රූපකය උපුටා දක්වා එය සරල බසින් ලියන්න.

....

10) සුන් එ තතින් එ සඳ
පසු කර සුරන් වෙණ නද
....
....

i) ඉහත කවියෙහි ඉතිරි පද පේළි දෙක සම්පූර්ණ කරන්න.

ii) ඉහත කවියෙන් මතු කර ඇති රසය කුමක් ද ? ....

11) ....
....
ජයෙහි ලොබ බැන්දේ
තමා වීණා තත ද සින්දේ

i) ඉහත කවියෙහි මුල් පද පේළි දෙක සම්පූර්ණ කරන්න.
ii) මෙම කවියට අනුව වීණාවේ තත් සිඳීම සිදු කළ අය කවරහු ද ? ....

12) අනුවණකම් කෙළේ
ගුරුන් ගුණ සිහි නො කෙළේ
නද ඉන් නො **පතළේ**
අයස ම ය මුළු දියත පතළේ

i) අංකිත පදවල සරල තේරුම් ලියන්න.

පතළේ ☞ .... **අයස** ☞ ....

ii) මෙම කවියෙහි අර්ථය සරල බසින් ලියන්න.

....

....

....

14) දිය **දිය ගොස** පළ කෙරෙමින් සපැමිණි
ගිය ගිය තැන ඉස්වා රන් මුතු මිණි
ගිය ගිය දිය නද එන මෙන් **ගෙන මිණි**
සිය සිය ගුණයෙන් වෙණ නද නික්මිණි

i) අංකිත පදවල සරල තේරුම් ලියන්න.

දිය ගොස ☞ .... **ගෙන මිණි** ☞ ....

ii) මෙම කවියෙහි අර්ථය සරල බසින් ලියන්න.

....

....

....

....

15) **පියසන් නොව** බිඟු දැල් රැඳි කොපුලී
අවසන් නොව වෙණ නදට ම කුහුලී
මද සන්සුන් පියොවින් සිටි නො සැලී
ගජ සෙන් සිතියම් **ගජසිරි කියැලී**

i) අංකිත පදවල සරල තේරුම් ලියන්න.

පියසන් නොව ☞ .... **ගජසිරි කියැලී** ☞ ....

ii) මෙම කවියෙහි අර්ථය සරල බසින් ලියන්න.

....

....

....

....

16) ....

....
සන් සල නො ව එහි පිළිරූ ලෙසිනේ
නන් හය සෙන් සිටියෝ සිටි මතිනේ

i) ඉහත කවියෙහි මුල් පද පේළි දෙක සම්පූර්ණ කරන්න.
ii) මෙම කවියෙහි ඇතුළත් උපමාව සහ උපමේයය උපුටා දක්වන්න.

....

17) නිති නිරිඳුගෙ රැකවලෙහි නියුත්තෝ
රැති ලෙස රැපුනොද බිඳ ජය ගත්තෝ

....

....

i) ඉහත කවියෙහි ඉතිරි පද පේළි දෙක සම්පූර්ණ කරන්න.

ii) මෙම කවියෙහි තද කළු අකුරෙන් මුද්‍රිත පද පේළිය ලිහිල් බසින් දක්වන්න.

....

18) මන මත් කරවන දන මුළු දෙරණා
රසවත් වන වෙණ නද **නද කරණා**
සවනොත් සඳ පුරඟන ලොබ දිවුණා
නො දනිත් දරුවන් ඇකයෙන් වැටුණා

i) අංකිත පදවල සරල තේරුම් ලියන්න.

නද කරණා ☞ .... **සවනොත් සඳ** ☞ ....

ii) මෙම කවියෙහි අර්ථය සරල බසින් ලියන්න.

....

....

....

....

19) පන්සිළු වීණා නද පසු බැස්වූ
මන් පිනවන වෙණ නදයෙන් තොස් වූ

....

....

i) ඉහත කවියෙහි ඉතිරි පේළි දෙක සම්පූර්ණ කරන්න.

ii) "පංචශිඛ" සහ "සිත" යන වචනවලට මෙම කවියෙහි ඇතුළත් වචන උපුටා දක්වන්න.

....

20) **වර වෙණ නද** අසමින් සිත සතොසිනි
සර හැර සියොතුන් පියපත් විදමිනි
පුරඹර වසමින් සිටි රඟ කුම් වැනි
සුර සෙනඟට සුරසුන් පැනවූ වැනි

i) අංකිත පදවල සරල තේරුම් ලියන්න.

වර වෙණ නද ☞ .... **සර හැර** ☞ ....

ii) මෙම කවියෙහි අර්ථය සරල බසින් ලියන්න.

....

....

....

....

21) යොදා සවන් වෙණ නද රස සුලබ ව
නඳා එකඟ සිත් වත නො ම සකොබව
සදා කුලය නො හැර ම එන අසුබව
එදා ගියේ රිළවුන් සන්සල බව

i) මෙම කවියට අනුව රිළවුන්ගේ චංචලභාවය පහ ව ගියේ කුමන හේතුවක් නිසා ද ?

....

ii) "කැලඹීම" සහ "ජන්මය" යන වචනවලට මෙම කවියෙහි යෙදී ඇති වචන උපුටා දක්වන්න.

....

22) එමා සත්හු වෙණ නද අසමානය
සමා නොවෙති කොවුලෝ උපමානය
තමා නාද මිහිරැයි යන මානය
දමා එයින් වින්දෝ අවමානය

i) ඉහත කවියට අනුව කොවුලන් ලජ්ජාවට පත් වූයේ කුමන හේතුවක් නිසා ද ?

....

ii) මෙම කවියෙහි ඇතුළත් කාව්‍ය අලංකරණයක් නම් කරන්න.

....

23) අසන රිසින් නයි කැල ඔසලෝ යා
ඔවුන වෙත ම සිටිනා ගුරුළෝ යා

....

....

i) ඉහත කවියෙහි ඉතිරි පද පේළි දෙක සම්පූර්ණ කරන්න.

ii) මෙම කවියට අනුව වීණා නාදය ශ්‍රවණය කරමින් සිටියෝ කවරහු ද ?

....

24) බැඳි දන මන වැයුමෙහි ඇදුරෝ යා
විඳි **සත්සර** වෙණ සර මදුරෝ යා
රැඳි සතොසින් සැනහුණු ඉඳුරෝ යා
වැඳි දන සිරි ගත්තු ය කිඳුරෝ යා

i) අංකිත පදවල සරල තේරුම් ලියන්න.

සත්සර ☞ .... **වැඳි දන සිරි** ☞ ....

ii) මෙම කවියෙහි අර්ථය සරල බසින් ලියන්න.

....

....

....

....

25) සතොස් කරන වීණා නද ඇසුමට
නො ගොස් සිටින **පිල්බර ගණ** ගොදුරට
වෙසෙස් රුවින් තම මැවුවත් බඹ හට
සඳැස් සවන් නො කළැයි වූ නො සතුට

i) අංකිත පදවල සරල තේරුම් ලියන්න.

පිල්බර ගණ ☞ .... **සඳැස්** ☞ ....

ii) මෙම කවියෙහි අර්ථය සරල බසින් ලියන්න.

....

....

....

....

26) වෙසෙසින් යන නද දිගත පුරා යා
අසමින් තුරුහිස රඳන ගිරා යා
උමුවෙන් ගත් මී අඹ මියුරා යා
දැමුවෙන් වෙණ නද ම ය මියුරා යා

i) මෙම කවියට අනුව ගිරවුන් සිදු කළ ක්‍රියාව කුමක් ද ?

....

ii) වීණා නාදයේ රසයට වසඟ වූ වෙනත් සත්ත්ව කොට්ඨාස දෙකක් නම් කරන්න.

....

27) රැති වන පෙතිනැවිදින් **සමුවෝ යා**
නිති මියුරැති වෙණ නදළමුවෝ යා
සිතිවිලි නැති රූ විලස මුවෝ යා
තැති නොගනිති මිනිසුන් **සමුවෝ යා**

i) මෙහි ඉරි ඇඳි "සමුවෝ යා" යන පදයෙහි අර්ථ වෙන වෙන ම අනුපිළිවෙළින් දක්වන්න.

....

ii) මෙම කවියෙහි ඇතුළත් උපමාවක් සහ සන්ධි පදයක් උපුටා ලියන්න.

....

28) නො ගොසින් සිට සිටිවන නිබඳේ යා
වෙසෙසින් සුර නර සෙන් නොමඳේ යා
සතොසින් විඳ විඳ ලොබ නොසිඳේ යා
මෙලෙසින් වෙණ නද අසන සඳේ යා

i) මෙම කවියෙහි ඇතුළත් ශබ්දාලංකාර දෙකක් නම් කරන්න.

....

ii) මෙම කවියට අනුව වීණා නාදය ශ්‍රවණය කරමින් සිටියෝ කවරහු ද ?

....

29) පටන් සුරිඳු දුන් උපදෙස් සිහි කොට
ඉටන් බෙලෙන් දැමුවෙන් ගුළි අහසට

....

....

i) ඉහත කවියෙහි ඉතිරි පද පේළි දෙක සම්පූර්ණ කරන්න.

ii) මෙම කවියෙන් දනවන කාව්‍යමය රසය කුමක් ද ? ....

30) ළඟ ළඟවා උනුනට කර වාදය

....

රඟ අඟවා සුරනරඟන බේදය

....

i) ඉහත කවියෙහි ඉතිරි පද පේළි දෙක සම්පූර්ණ කරන්න.

ii) මෙම කවියෙහි තද කළු අකුරෙන් මුද්‍රිත පද පේළියේ අර්ථය සරල බසින් ලියන්න.

....

31) ....

....

අහසින් බැස රඟ ගත් රඟ කෙලෙසී
දිසි මෙන් විය විදුලිය සිය දහසී

i) ඉහත කවියෙහි මුල් පද පේළි දෙක සම්පූර්ණ කරන්න.

ii) මෙම කවියෙහි ඇතුළත් උපමාව සහ උපමේයය සරල බසින් දක්වන්න.

....

....

32) දිමුතු යසස් වන් **කුසුම සරාගේ**
නුමුතු සුවඳ මල් **පැලඳ සරාගේ**
දකුතු රඟන සුරඟන රඟලාගේ
උමතු නොවෙ ද කෙලෙසක සිත කාගේ

i) මෙම කවියෙහි තද කළු අකුරෙන් මුද්‍රිත පදවල අර්ථය සරල බසින් ලියන්න.

කුසුම සරාගේ ☞ .... **පැලඳ සරාගේ** ☞ ....

ii) මෙම කවියෙහි සමස්ත අර්ථය ලිහිල් බසින් දක්වන්න.

....

....

....

....

33) රෑ රැසේ අඳිනා ලෙසේ අත් ලෙළ දිදී විදුලිය පබා
රන් රසේ එක් වන ලෙසේ වෙණ නාදනු පා තබතබා

....

....

i) ඉහත කවියෙහි මුල් පද පේළි දෙක සම්පූර්ණ කරන්න.

ii) මෙම කවියෙහි ඇතුළත් උපමා දෙකක් සරල බසින් දක්වන්න.

....

....

34) පුන් මදාරා මල් දමින් මුදු දිගු සුනිල් වරලස ගොතා
මන් මදා කිතුලිය ලෙසින් උර තුර සරා දිලි මුතු ලතා
මන් නඳා වන **මිණි මෙවුල් නද** වෙණ නදින් එක් කොට ඉතා
උන් එදා දුන් රඟ දුටොත් තව සක් සැපත් කවරෙක් පතා

i) මෙම කවියට අනුව දිව්‍ය කාන්තාවන් සැරසී සිටියේ කුමන දෑවලින් ද ?

....

ii) මෙම කවියෙහි තද කළු අකුරෙන් මුද්‍රිත පදවල අර්ථය සරල බසින් ලියන්න.

මන් මදා කිතුලිය ☛ ....

මිණි මෙවුල් නද ☛ ....

❀❀❀❀❀❀❀

විචාර අංක 01

ඒ ඒ අවස්ථාවට ගැළපෙන ලෙස වීරිත වෙනස් කිරීමට කතුවරයා තුළ වූ ප්‍රතිභාව ගුත්තිල කාව්‍යය වඩාත් රසවත් වන්නට හේතු වී ඇත. නියමිත කවි පෙළ ඇසුරෙන් උදාහරණ තුනක්වත් දෙමින් මේ පිළිබඳ විමසන්න.

කෝට්ටේ සාහිත්‍ය යුගයේ රචිත **"ගුත්තිල කාව්‍යය"** වැත්තෑවේ හිමියන්ගේ නිර්මාණයකි. ජාතක කතා පොතෙහි ඇතුළත් **"ගුත්තිල ජාතකය"** පදනම් කොට ගෙන **"ජාතක කතා කාව්‍යයක්"** වශයෙන් මෙම ග්‍රන්ථය රචනා වී ඇත. තම ගුරුවරයාට ද්‍රෝහි වූ ශිෂ්‍යයාට අත්වන ඉරණම පැහැදිලි කරමින් ගුත්තිල ජාතකය කවි කොට දක්වන වැත්තෑවේ හිමියෝ දානාදී වූ පින් කුසල්වල අගය ද සිය කාව්‍ය නිර්මාණය මඟින් අපට පෙන්වා දෙති.

ගුත්තිල ඇදුරුතුමන් හා මූසිල අතර ඇති වූ වීණා වාදන තරග අවස්ථාව ජාතක කතාවෙහි සංක්ෂිප්ත ව දැක්වෙතත් වෑත්තෑවේ හිමියෝ අපූර්ව ආකාරයෙන් හා අතිශයින් විචිත්‍රවත් බවින් යුක්ත ව එම අවස්ථාව කවියට නඟා ඇත්තාහ. ඒ සඳහා එතුමන් විසින් විවිධ වූ වීරිත් යොදා ගනු ලැබ ඇත්තේ ඒකාකාරී බවින් මිදී විවිධත්වයකින් යුතු ව ගුත්තිල කාව්‍ය රසවින්දනය කරනු සඳහා ය.

ගුත්තිල ඇදුරුතුමා සහ මූසිල වීණා වාදන මණ්ඩපයට පැමිණි අයුරු, සුර නර සේනා තරගය නැරඹීම සඳහා රැස් වූ අයුරු, දෙදෙනා ම සමසම ව වීණා ගායනා කළ අයුරු, වීණාවේ තත් සිඳින ලෙස සක්දෙව් රජු ගුත්තිල ඇදුරුතුමන්ට පැවසූ අයුරු වැඩි අලංකාරණයකින් තොර ව වාර්තාමය ස්වරූපයෙන් පමණක් කවියට නඟා ඇත්තේ මාත්‍රා 9,11,9,14කින් යුතු **"මහ පියුම්"** වීරිතෙනි.

අප බෝසතුන් මිස
අනෙකකු නොම අසන ලෙස
සුර රජ සිට අහස
තතක් සිඳුව යි කීය ඒ විගස

මෙහි පද පිළිවෙළ අතිශයින් සරල ය. අර්ථාවබෝධයට පහසු ය. අප බෝසතුන් මිස වෙනත් අයෙකුට නො ඇසෙනා ලෙස සක්දෙව් රජු අහසෙහි සිට වීණාවේ තතක් පැවසු අයුරු කවියට නඟා ඇත්තේ එලෙසින් ය. මහ පියුම් විරිතෙන් දැක්වෙන කවි බොහෝමයක් එකිනෙක හා සබැඳෙන පරිදි නිර්මාණය කොට ඇත්තේ ආස්වාදජනක කුතූහලයෙන් යුක්ත ව රසික සහෘදයන් හට රසවිඳීමට හැකි වන පරිදි ය.

තත් සිඳ දමන ලද වීණාවෙන්, වීණා නාදය සියසිය ගුණයෙන් වැඩි වී, වඩ වඩාත් මිහිරි වී ක්‍රමක්‍රමයෙන් පැතිර ගිය බව වෑත්තෑවේ හිමියන් පවසනු ලබන්නේ "දෙමත් කැටිවලින්" යුතු මාත්‍රා 16 න් යුතු **"පදක"** හෙවත් **"පෙඳ විරිතට"** අනුව කවි නිර්මාණයට අවතීර්ණ වෙමිනි.

දිය දිය ගොස පළ කෙරෙමින් සපැමිණි
ගිය ගිය තැන ඉස්වා රන් මුතු මිණි
ගිය ගිය දිය නද එන මෙන් ගෙන මිණි
සිය සිය ගුණයෙන් වෙණ නද නික්මිණි

පැමිණියා වූ ජය ඝෝෂා නාදය ලෝකය පුරා ප්‍රකට කරවමින්, වීණා නාදය පැතිර ගිය තැන්වල රන් රිදී මුතු මැණික් ඉස්වමින්, පැතිර ගිය ජයගොස රාවප්‍රතිරාව නැංවෙන්නා සේ දහස් ගුණයෙන් වීණා නාදය පැතිරුණු අයුරු කතු හිමියන් දක්වා ඇත්තේ ඒ අවස්ථාවට ම උචිත වූ විරිතකිනි.

තව ද වීණා නාදයෙන් මිහිරියාවට පත් වූ ජීව අජීව පරිසරය පෙර නොවූ විරූ චමත්කාරයකින් ඇළලී ගිය අයුරු පවසා ඇත්තේ ද පෙඳ විරිතට අනුව නිර්මාණය කොට ගත් කාව්‍යයන්ගෙනි. ඇතුන්, මසුන්, අසුන්, සියොතුන්, රිලවුන්, කොවුලන්, නයින්, මුවන්, ගිරවුන්, මොනරුන්, කිඳුරන් ආදී සත්ත්ව කොට්ඨාස පමණක් නො ව මිනිසුන් පවා වීණා නාදයේ මිහිරියාවෙන් මත් වී වීණා රසය විඳිමින් සිටි අයුරු දක්වා ඇත්තේ ද පෙඳ විරිතට අනුගත වෙමින් ය.

වෙසෙසින් යන නද දිගත පුරායා
අසමින් තුරු හිස රඳන ගිරායා
උමුවෙන් ගත් මී අඹ මියුරායා
දැමුවෙන් වෙණ නදමය මියුරායා

තුරු හිස් මත රඳන ගිරවුන් තම තුඩින් ගත් මිහිරි වූ මී අඹ පවා බිම හෙළමින් විශේෂාකාරයෙන් පැතිර යන්නා වූ විණා නාදයේ රසය විඳිමින් සිටි ආකාරය කවියට නඟා ඇත්තේ එලෙසින් ය. සක්දෙව් රජුගේ උපදෙසින් ගුත්තිල ඇදුරුතුමන් විසින් අහසට දමන ලද ගුලි තුනෙන් මැවුණු දිව්‍ය කාන්තාවන් 900ක් දෙනා වීණා මණ්ඩපය එක සේ කුල්මත් කරමින් නර්තනයට පටන් ගත් අයුරු ද කවියට නැඟී ඇත්තේ පෙඳ විරිතෙන් ය. ඔවුන්ගේ නර්තනයෙහි තිබූ සිත්ගන්නාසුලු බව, රිද්මානුකූල බව වැඩි වැඩියෙන් ඉස්මතු කර දැක්වීමට ර'කාරය හා සඤ්ඤක අකුරු බහුල ව යොදා ගෙන ඇති බව පෙඳ විරිතෙන් රචිත මෙම කවිය සාක්ෂි දරයි.

ළඟ ළඟ වා උනුනට කර වාදය
නො වරදවා වීණා පද වාදය
රඟ අඟ වා සුර-නරඟන බේදය
සෙද කරවා රජ සබය පබෝදය

එකිනෙකා හා තරගයට මෙන් ළංළං ව වීණා පද වාදය නො වරද්දමින් දෙවඟනන්ගේ නැටුම් විලාසයෙහි විශේෂත්වය හඟවමින් ඉතා ඉක්මනින් ම රාජ සභාව නර්තනයෙන් ප්‍රබෝධවත් කර වීමට දෙවඟනන්ට හැකි වූ බව කතු හිමියෝ වර්ණනා කරති. ක්‍රමයෙන් උපරිම මිහිරි බවට පත් වීණා නාදයට අනුව උපරිම අයුරින් නර්තනයෙහි යෙදුණු දිව්‍ය කාන්තාවන්ගේ නර්තනයෙහි තිබූ ලාස්‍ය බව, වේගවත් බව වඩ වඩාත් ඉස්මතු කොට දැක්වීම සඳහා වෑත්තෑවේ හිමියන් සුරඟන රැඟුමෙහි අවසන් කවි කිහිපය සඳහා යොදා ගෙන ඇත්තේ විශේෂ වූ විරිතකි. මාත්‍රා 26 බැගින් පද පේළි සතරෙහි ම යෙදෙන මෙම **"ස විසි මත් විරිත"** කතු හිමියන් විසින් ම නිපදවා ගත් ස්වාධීන විරිතකි.

රෑ රැසේ අඳිනා ලෙසේ අත් ලෙළ දිදී විදුලිය පබා
රන් රසේ එක් වන ලෙසේ වෙණ නාදනු පා තබ තබා
කම්පයේ දෙන සැර ලෙසේ දෙස බල බලා නෙතඟින් සබා
මම් කෙසේ පවසම් එසේ වර සුර ළඳුන් දුන් රඟ සුබා

රූප රාශියක් ඇඳ සිත්තම් කොට දක්වන ලෙසින් විදුලි ප්‍රභවෙන් යුත් අත් ලෙළ දෙමින්, රන් හා රසදිය එකට මුසු වන්නා සේ වීණා නාදයට ම අනුව පාද තබමින්, අනංගයා විසින් විදිනු ලබන ඊතල පහර මෙන් නෙත් කොණින් සභාව දෙස බලමින් නර්තනයෙහි යෙදුණු දිව්‍ය ස්ත්‍රීන්ගේ විලාසය අප මනසෙහි මැවී පෙනෙන්නේ වෑත්තෑවේ හිමියන් එම අවස්ථාවට උචිත වන පරිදි යොදා ඇති රිද්මානුකූල විරිත නිසා ම ය.

එබැවින් ඒ ඒ අවස්ථාවට ගැළපෙන පරිදි විවිධ වූ විරිත් යොදා ගනිමින් ගුත්තිල කාව්‍යය වඩවඩාත් රසවත් කරගැනීමට වෑත්තෑවේ හිමියන් දක්වා ඇති ප්‍රතිභාව විශේෂයෙන් ම අගය කළ යුතු ය.

විචාර ප්‍රශ්න අංක 02

"තමාට තමා අමතක වන තරමට ම වීණා වාදනය මිහිරි බව පැවසීමට කතුවරයා කාව්‍ය සංකල්ප යොදා ගත් ආකාරය අපූරුය." වීණා නාදය ශ්‍රවණය කළ,

i) මිනිසුන්ගේ ද

ii) සත්ත්ව කොට්ඨාසවල ද

සාමාන්‍ය හැසිරීම් රටා පවා වෙනස් වූ අයුරු එක් කරුණකට නිදසුන් දෙකක්වත් සපයමින් උක්ත කියමන සනාථ කරන්න.

"ගුත්තිල කාව්‍යය" කෝට්ටේ සාහිත්‍ය යුගයේ විසූ "වෑත්තෑවේ හිමියන්" විසින් රචිත ජාතක කතා කාව්‍යයකි. මේ සඳහා පාදක කොටගෙන ඇත්තේ ජාතක පොතෙහි සඳහන් "ගුත්තිල ජාතකය"යි. ජාතක කතාවට අනුව ගුත්තිල ඇදුරුතුමන් හා මූසිල අතර වීණා වාදන තරගයක් ඇති වූ අතර, ගුත්තිල ඇදුරු සක්දෙව් රජුගේ අවවාදය සහ ආධාරය ඇතිව තමන්ට ද්‍රෝහී වූ තම ශිෂ්‍යයා වූ මූසිල ව පරාජයට පත් කොට එම වීණා වාදන තරගයෙන් ජයග්‍රහණය කළේ ය.

සක් දෙවිඳුන්ගේ උපදෙස් මත සිඳ දමන ලද ගුත්තිල ඇදුරුතුමන්ගේ වීණාවේ තත්වලින් වඩවඩාත් මිහිරි ව, සිය දහස් ගුණයෙන් වර්ධනය ව වීණා නාදය පැතිර ගිය බව ජාතක කතාවෙහි සඳහන් වේ. එහෙත් වීණා නාදයේ මිහිරියාවෙන් දෙවිවරුන්, මිනිසුන්, සතුන් වශීකෘත වූ අයුරු විශේෂයෙන් දක්වා ඇත්තේ ගුත්තිල කාව්‍යයේ ය. වීණා නාදයෙන් මිහිරියාවට පත් මුළු පරිසරයේ ම සිදු වූ වෙනස්කම් වෑත්තෑවේ හිමියන් සිය වර්ණනාවට හසුකොට ගෙන ඇත්තේ වීණා නාදයේ මිහිරිබව වඩාත් හොඳින් සහෘද සිත්වලට කාවැද්දීම අරමුණු කොට ගෙන ය.

i) නිරතුරුව ම රජුගේ ආරක්ෂාවෙහි යෙදී සිටි අභිමානවත් වූ සෙබළුන් පැතිරෙන වීණා නාදයේ මිහිරියාවෙන් මත් ව තමන් කවුරුන් ද යන වගවත් සිහියට නඟා ගත නොහැකි ව තම අත්වල තිබූ අවිආයුධ වැටුණු බවවත් ඔවුන් නොදත් බව වෑත්තෑවේ හිමියන් කවියට නඟා ඇත්තේ මෙසේ ය.

නිති නිරිඳුගෙ රැකවලෙහි නියුත්තෝ
රැති ලෙස රුපුනොද බිඳ ජය ගත්තෝ
පැති රෙන වෙණ නද බැඳුණු සිතැත්තෝ
අති නවි ගිලිහෙන බව නොම දත්තෝ

මවකට තම දරුවා තරම් වටිනා සම්පතක් තවත් නැත. එහෙත් ගුත්තිල ඇදුරුතුමන්ගේ අතිශයින් මිහිරි වූ වීණා නාදය තම සවන්හි වැකුණු කල බරණැස් නුවර සිට පුරස්ත්‍රීන් තම ඇකයෙහි සිටි දරුවන් බිමට වැටුණු බවවත් නො දත් බව වෑත්තෑවේ හිමියෝ පවසති. වීණා නාදයේ පැවැති මිහිරි බව කෙතරම් වී ද යන වග එයින් ද අපට පැහැදිලි ය.

මන මත් කරවන දන මුළු දෙරණා
රසවත් වන වෙණ නද නද කරණා
සවනොත් සඳ පුරඟන ලොබ දිවුණා
නොදනින් දරුවන් ඇකයෙන් වැටුණා

ii) ගුත්තිල ඇදුරුතුමන්ගේ වීණා නාදයෙන් වශීකෘත වුයේ මිනිසුන් පමණක් නො වෙයි. විවිධ සතුන් ද වීණා නාදය ශ්‍රවණය කරමින් එකී රසය විඳිමින් තම සුපුරුදු ගති පැවතුම් පවා වෙනස් කොට තැන්තැන්වල රැඳී සිටි ආකාරය ද කතු හිමියන් කවියට නඟා ඇත.

වීණා නාදයේ රසයට තම සවන් යොමු කොට කැලඹීම පහ ව ගොස් සිත් සතන් එකඟ කොට ගෙන තම ජන්ම ගතියෙන් උරුම වූ චංචලබව නැති කොට දමා රිදවුන් සන්සුන් ව ගමන් කළේ ද වීණා නාදයේ මිහිරිබව නිසා ම ය.

යොදා සවන් වෙණ නද රස සුලබව
නඳා එකඟ සිත් වත නොම සකොබව
සදා කුලය නොහැර ම එන අසුබව
එදා ගියේ රිළවුන් සන්සල බව

සිත්ගන්නාසුලු වන පෙත්වලින් ඉවතට පැමිණි මුවන් රංචු වශයෙන් රැස් ව නිරන්තර මිහිරියාවෙන් යුතු වීණා නාදය අසමින් සිටියේ සිය මුඛය පවා විවර කොට ගෙන ය. සිතිවිලි නැති රූප මෙන් මුවන් සිටියේ වීණා නාදයෙන් බැඳුණු සිත් ඇති වූ නිසා ම ය.

රැති වනපෙතිනැවිදින් සුමුවෝයා
නිති මියුරැති වෙණ නද ළමුයෝයා
සිතිවිලි නැති රූ විලස මුවෝයා
තැති නොගනිති මිනිසුන් සමුවෝයා

ගුත්තිල ඇදුරුතුමන්ගේ මිහිරි වූ වීණා නාදය ශ්‍රවණය කළා වූ මිනිසුන් මෙන් ම සතුන් ද එම වීණා නාදයෙන් සිත් වසඟ ව තමන්ට තමන් කවුරුන් ද යන වග පවා අමතක වූ බව මෙම කවි අධ්‍යනයෙන් අපට පැහැදිලි වේ. එමඟින් කතුහිමියන් පැවසීමට උත්සාහ දරා ඇත්තේ ද ගුත්තිල ඇදුරුතුමන්ගේ වීණා නාදයෙහි පැවැති අසමසම වූ කන්කලු බව ම ය.

විචාර ප්‍රශ්න අංක 03

පසෙකින් සුමධුර වීණා නාදයකි, දෙව්ලියෝ මනහර රංගනයක යෙදෙති. මේ සිදුවීම් පාඨකයා ඉදිරියේ ජීවමාන කරමින් අවස්ථා නිරූපණය කිරීමට කතුහිමියන් යොදා ගත් කාව්‍යෝක්ති උදාහරණ තුනක් (03) වත් දෙමින් පහදන්න.

වෑත්තෑවේ හිමියන් විසින් කෝට්ටේ සාහිත්‍ය අවධියේ දී රචනා කරන ලද "ගුත්තිල කාව්‍යය" සඳහා පාදක වී ඇත්තේ "ගුත්තිල ජාතකය"යි. මහ බෝසතුන් ගුත්තිල ඇදුරුතුමන් හා එතුමන්ගේ ශිෂ්‍යයා වූ මුසිල අතර ඇති වූ වීණා වාදන තරග අවස්ථාව මෙම ජාතකයෙහි උද්වේගකාරීවූත්, තීරණාත්මකවූත් අවස්ථාව සේ සැලකිය හැකි ය.

එබැවින් වැත්තැවේ හිමියන් ද එම සුවිශේෂී අවස්ථාව ජාතක කතාකරු අභිබවා යන සේ විවිධ කාව්‍යෝක්තීන් යොදමින් ඉතා රසවත් ලෙස කවියට නඟා ඇති බව එම කවි විමසා බැලීමේ දී අපට පැහැදිලි වේ. ගුත්තිල ඇදුරුතුමන්ගේ වීණා නාදය වඩවඩාත් සුමිහිරි බවට පත් වුයේ ශක්‍ර දේවේන්ද්‍රයාගේ උපදෙසින් එතුමන් තම වීණාවෙහි තත් කඩා දමන ලද නිසා ය. එය ගුත්තිල ඇදුරුතුමන්ගේ ජයග්‍රහණයට ද, මූසිලයන්ගේ පරාජයට ද හේතු විය.

වීණා නාදයේ මිහිරි බව කෙතරම් දැයි පැවසීමට වෑත්තෑවේ හිමියන් යොදා ගත්තේ අපූර්ව වූ කවි සංකල්පනාවක් ය. මිනිසුන් හා සතුන් පවා වීණා නාදයෙන් මත් වූ විලාසය ඉතා රසවත් ලෙස එතුමන් කවියට නඟා ඇත.

වර වෙණ නද අසමින් සිත සතොසිනි
සර හැර සියොතුත් පියපත් විදමිනි
පුර ඹර වසමින් සිටි රඟ කුම් වැනි
සුර සෙනඟට සුරසුන් පැනවූ වැනි

අහසේ පියාසර කළ පක්ෂීන් පවා තම සංචාරය නවත්වා පියාපත් විහිදුවා ගෙන අහසෙහි රැඳී සිටියේ උතුම් වූ වීණා නාදය ශ්‍රවණය කරමින් ය. එය වීණා නාදය ඇසීමට පැමිණි දෙවිවරුන් හට දිව්‍ය ආසන පැනවූවාක් වැනි යැයි කතුහිමියෝ දක්වති. මෙම සිදුවීමෙහි කිසියම් අද්භූත බවක් දක්නට ලැබුණ ද එකී අවස්ථාව ජීවමාන ආකාරයෙන් රසික මනසෙහි මැවී පෙනෙන්නේ නිරායාසයෙනි.

වීණා නාදයේ මිහිරි බව වඩාත් ඉස්මතු කර දක්වනු වස් සක්දෙව් රජුගේ උපදෙසින් ගුත්තිල ඇදුරුතුමා ගුළි තුනක් අහසට දැමූ බවත්, එයින් සතුට වඩවන දිව්‍ය කාන්තාවන් නව සියයක් දෙනා වීණා නාදයට අනුව නර්තනයෙහි යෙදීමට පටන් ගත් බවත් ගුත්තිලයේ දැක්වෙන්නේ මෙසේ ය.

පටන් සුරිඳු දුන් සිහි කොට
ඉටන් බෙලෙන් දැමුවෙන් ගුමු අහසට
තුටන් වඩන සුර අඟනෝ බැස සිට
පටන් ගත්තු නවසියයක් නැටුමට

සුර විලාසිනියන් තම නෙත් අඩවන් කොට ගත් බැල්මෙන් යුත ව සිටි ජනතාවගේ සිත් එක සේ විශේෂාකාරයෙන් මත්කොට අහසින් බැස වීණා නාදයට අනුකූල ව නර්තනයෙහි යෙදුණු ආකාරය, "විදුලි රේඛා සිය දහස් ගණනක් එකවිට දිස් වූවාක් වැනි ය" යන අපූර්ව වූ කාව්‍යෝක්තිය මඟින් වැත්තෑවේ හිමියන් පවසා ඇත. දෙවඟනන්ගේ නැටුම් විලාසය අප මනසෙහි මැවී පෙනෙන්නාක් බඳු වන්නේ උන්වහන්සේ විසින් යොදා ගන්නා ලද මෙවැනි උපමා නිසා ය.

යටැසින් ලන බැල්මෙන් සුර විලසී
වෙසෙසින් දන මන මත් හැර එකසී
අහසින් බැස රඟ ගත් රඟ කෙලෙසී
දිසි මෙන් විය විදුලිය සිය දහසී

දිව්‍ය කාන්තාවන්ගේ නර්තන විලාසය වර්ණනා කිරීමට වැත්තෑවේ හිමියන් යොදා ගෙන ඇත්තේ ඖචිත්‍ය ගුණයෙන් සපිරුණු නව්‍ය උපමාවන් ය. සුරඟනන්ගේ අත් ලෙළදීම, වීණා නාදයට අනුව පාද තැබීම, නර්තනයෙහි යෙදෙන අතරතුර සභාව දෙස හෙළන බැල්ම යනාදි උද්වේගකර අවස්ථා කතුහිමියෝ මෙසේ උත්කෘෂ්ට විලාසයෙන් ම කවියට නඟති.

රූ රැසේ ඇඳිනා ලෙසේ අත් ලෙළ දිදී විදුලිය පබා
රන් රසේ එක් වන ලෙසේ වෙණ නාදනු පා තබ තබා
කම්පසේ දෙන සැර ලෙසේ දෙස බල බලා නෙතඟින් සබා
මම් කෙසේ පවසම් එසේ වර සුර ළඳුන් දුන් රඟ සුබා

විදුලි ප්‍රභාවයෙන් යුත් රන්වන් අත් එසැවෙන්නේ රූප රාශියක් සිත්තම් කර දක්වන්නාක් පරිද්දෙන් ය. වීණා නාදයට අනුව පාද තැබීම සිදුවන්නේ රන් හා රසදිය එක්වන්නාක් පරිද්දෙන් ය. නෙත් කොනින් හෙළන බැල්ම අනංගයාගේ මල් හී සර මෙන් ඉතා තියුණු ය. මෙපරිද්දෙන් රංගනයෙහි යෙදුණු දිව්‍ය කාන්තාවන්ගේ ස්වරූපය අප මනසෙහි චිත්‍රණය වන්නේ චමත්කාරජනක රසවින්දනයක් ද සමඟිනි.

මෙම මනරම් අවස්ථාව පාඨකයා ඉදිරියේ ජීවමාන කරවමින් අවස්ථා නිරූපණය කරනු වස් කතුහිමියන් යොදා ගත් කාව්‍යෝක්තීන් අතිවිශිෂ්ට මට්ටමක පවතින බැව් ඉහත උදාහරණ කවි අනුසාරයෙන් අපට අපට පෙන්වා දිය හැකි ය.

සැකසුම:- ලහිරු දරණකුඹුර

(2016.02.14)